

Acords de Govern

Acords de Govern

11 de març de 2019

El Govern dona llum verda a les bases d'un nou model de finançament del Conselh Generau d'Aran

- **L'objectiu és que el nou model de finançament permeti que l'Aran disposi dels recursos suficients per tenir autonomia de gestió per desenvolupar les seves funcions**
- **L'acord, que tindrà una durada de cinc anys, dona estabilitat al govern de l'Aran i també permet a la Generalitat de Catalunya una millor planificació de la despesa**
- **L'import serà concretat a la reunió de la Comissió Bilateral Govern de la Generalitat – Conselh Generau d'Aran, que es convocarà en les properes setmanes**
- **Des del 2012, el finançament del Conselh Generau d'Aran s'ha determinat a partir d'uns acords anuals que concreten els imports a transferir**
- **Fins avui, han estat 38 els decrets de traspassos de competències o d'ampliació de les competències traspassades de la Generalitat al Conselh Generau d'Aran**

El Govern ha donat llum verda a les bases del nou model de finançament del Consell General d'Aran, plasmat en el Fons per al finançament del Conselh Generau d'Aran de la Llei de pressupostos. L'acord permet que el Conselh Generau d'Aran pugui tenir els recursos suficients per progressar i ampliar el marc real de traspassos o ampliació de competències i en el seu marc de finançament. L'objectiu del nou sistema de finançament és que la Vall d'Aran, a través del seu Conselh Generau d'Aran, disposi dels recursos suficients per tenir autonomia de gestió per desenvolupar les seves funcions de manera eficient i eficaç i avançar en el seu propi autogovern.

És un acord molt positiu ja que dona estabilitat al govern de l'Aran i també perquè permet a la Generalitat de Catalunya una millor planificació de la despesa.

Aquest acord per tindrà una durada de cinc anys i es concreta en dos elements: d'una banda, partint d'un any base que s'haurà d'actualitzar anualment a partir d'un indicador: IPC, regla de despesa, despesa no financera no finalista de la Generalitat (NFNF) i PIB; d'altra banda, es tindrà en compte la gestió de l'autogovern a través d'un Coeficient de gestió de competències.

El Fons de finançament incondicionat (FFI) es calcula per a un any base i s'actualitza anualment d'acord amb l'increment del pressupost de despeses de la Generalitat d'acord amb diversos paràmetres:

- El FFI de l'any base inclourà el finançament de tots els serveis transferits al Conselh Generau d'Aran fins a la data d'aprovació de l'acord. S'instrumentarà el mecanisme per tal d'anar incorporant en aquest fons el finançament dels nous serveis que es vagin transferint al Conselh, d'acord amb el que estableix la llei del règim especial d'Aran.
- L'índex d'evolució del FFI es calcula com la variació de la despesa no financera dels departaments de la Generalitat excloent aquelles despeses finançades amb fons finalistes d'altres administracions.
- En cas de situació de pròrroga pressupostària de la Generalitat la limitació de crèdits de la pròrroga comportarà la no actualització del FFI. Excepcionalment, en cas que la Generalitat adopti mesures que permetessin un augment de la despesa no financera no finalista de la Generalitat, s'aplicaria un criteri equivalent per actualitzar el FFI.
- En cas de modificació del càlcul de la despesa computable a efectes de valorar el compliment de la regla de despesa establerta en la Llei orgànica 2/2012, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera, es revisarà el còmput de l'índex d'evolució del FFI

Anualment, en el procés d'elaboració de l'avantprojecte de llei de pressupost de la Generalitat, s'informarà al Conselh Generau d'Aran de l'import del FFI així com del seu càlcul.

L'import serà concretat a la reunió de la Comissió Bilateral Govern de la Generalitat – Conselh Generau d'Aran, que es convocarà en les properes setmanes. Aquest és l'òrgan permanent de relació entre els governs i les administracions de la Generalitat i l'Aran per al desenvolupament del règim especial d'Aran. Es va constituir el 20 de febrer de 2015, i des d'aleshores ha celebrat diverses reunions per gestionar les relacions entre els dos governs i administracions.

L'any base de determinació del FFI és el 2018 i té un import de 23.144.436 euros. A partir de l'any 2020 el FFI incorpora una dotació addicional per compensar a l'Aran pel desenvolupament de polítiques pròpies. Aquesta dotació addicional equivalent al 10% del FFI de l'any base es posarà a disposició de l'Aran en un període gradual de 4 anys.

Atesa la situació de pròrroga pressupostària a la Generalitat en l'actual exercici 2019, en aquest any l'import del FFI és de 23.144.436 euros.

En el cas que durant l'exercici s'aproveïssin uns pressupostos pel 2019, l'import del FFI anterior s'actualitzaria segons el creixement de la despesa no financera no finalista dels departaments de la Generalitat.

La previsió és que d'aquí a cinc anys, el 2023, la xifra de finançament estigui al voltant dels 29 milions d'euros.

Autonomia de gestió per a l'Aran

Que l'Aran tingui un model de finançament que li permeti una autonomia de gestió per al seu desenvolupament ha estat la premissa fonamental que ha guiat el debat dins la Subcomissió de finançament de l'Aran, a través de diverses trobades i reunions. Aquesta va ser creada per la Comissió Bilateral el passat 17 d'octubre com a òrgan de suport per estudiar un nou sistema de finançament.

Des del 2012, el finançament del Conselh Generau d'Aran s'ha determinat a partir d'uns acords anuals que concreten els imports a transferir. El darrer acord es va signar l'any passat, entre el Departament de la Presidència i el Conselh Generau d'Aran.

La Llei 1/2015, de 5 de febrer, determina que la Llei de pressupostos de la Generalitat de Catalunya ha de crear i dotar un Fons per al finançament del Conselh Generau d'Aran. La Disposició addicional cinquena preveu que aquesta mateixa Comissió Bilateral ha de revisar i estudiar la idoneïtat del model de finançament establert en la llei per, d'aquesta manera, negociar i acordar les modificacions que s'escaiguin, en un termini màxim de tres anys des de l'entrada en vigor.

El traspàs de competències de la Generalitat al Consell General d'Aran

Fins avui, han estat 38 els decrets de traspassos de competències o d'ampliació de les competències traspassades de la Generalitat al Conselh Generau d'Aran en diferents àmbits. La primera transferència va ser en matèria de cultura l'any 1992.

Els diferents marcs normatius existents des del 1979 fins ara han anat reconeixent progressivament la realitat aranesa, les seves institucions i l'autonomia en la gestió de serveis al territori de l'Aran.

En aquest procés, hi ha hagut diversos punts d'inflexió, com la Llei 16/1990, del 13 de juliol, sobre el règim especial de la Vall d'Aran, amb l'activació del reconeixement del sistema institucional tradicional aranès; l'Estatut d'autonomia de Catalunya de l'any 2006 que determina, entre altres institucionalitzacions, l'Aran com a entitat territorial singular dins de Catalunya, amb una particular protecció a través d'un règim jurídic especial; arribant a la Llei 1/2015, del 5 de febrer, del règim especial d'Aran.

L'Aran constitueix dins de Catalunya una realitat nacional amb personalitat pròpia i diferenciada, fonamentada en el fet que la comunitat aranesa disposa d'una llengua i una cultura pròpies, comunes i compartides amb la resta

d'Occitània, i, alhora, d'una antiga tradició d'autogovern fermament defensada pels aranesos al llarg del temps.

El Govern formalitza el traspàs de la gestió dels espais naturals protegits al Conselh Generau d'Aran

- **Ha aprovat el decret que oficialitza el traspàs de competències acordat al Ple de la Comissió Bilateral Govern de la Generalitat – Conselh Generau d'Aran el de juny de 2017**
- **En virtut de l'acord, la Generalitat transfereix anualment al Conselh Generau d'Aran 102.500 euros anuals per a actuacions de conservació en els espais naturals protegits (Xarxa Natura 2000 i PEIN), i per ampliar els mitjans personals per dur-les a terme**

El Govern ha aprovat el decret que oficialitza el traspàs de funcions i serveis de la Generalitat de Catalunya al Conselh Generau d'Aran en matèria de gestió d'espais naturals protegits al territori de l'Aran. El decret dona compliment a la Llei 1/2015, del 5 de febrer, del règim especial d'Aran, que estableix que correspon al Consell General d'Aran la gestió de tots els espais limitats a l'àmbit territorial d'Aran, la potestat per declarar les figures de protecció i delimitació d'espais, la gestió i la vigilància de la Xarxa Natura 2000 i de tots els espais protegits declarats en el seu territori, i la participació per aprovar els mapes del paisatge i elaborar un catàleg del paisatge en el seu àmbit territorial.

Precisament, el Ple de la Comissió Bilateral Govern de la Generalitat – Conselh Generau d'Aran, en la sessió de 13 de juny de 2017, va adoptar l'acord relatiu al traspàs de funcions de la Generalitat de Catalunya al Conselh Generau d'Aran en matèria de gestió d'espais naturals protegits al territori de l'Aran.

El decret aprovat avui oficialitza aquest acord, que concretava una transferència anual de la Generalitat al Conselh Generau d'Aran per a actuacions de conservació en els espais naturals protegits (Xarxa Natura 2000 i PEIN). Concretament per les accions següents:

- Actuacions de protecció, restauració i millora del patrimoni natural.
- Actuacions d'ordenació dels usos públics i difusió dels valors ambientals.
- Actuacions de manteniment i maneig d'hàbitats.
- Adquisició de material necessari per a la realització de les actuacions de gestió previstes.

El Govern traspasa l'heliport de la boca sud del Túnel de Vielha al Conselh Generau d'Aran

- **Amb el traspàs de la instal·lació també hi va associada una dotació econòmica de 6.000 euros anuals per a despeses de conservació, reparació i manteniment**

El Govern ha aprovat el traspàs de l'heliport de la boca sud del Túnel de Vielha al Conselh Generau d'Aran, amb una dotació econòmica anual de 6.000 euros per a despeses de conservació, reparació i manteniment.

L'heliport està ubicat al terme municipal de Vielha e Mijaran en una finca de 1.200 metres quadrats, amb una tanca perimetral que delimita l'espai, un vial d'accés pavimentat i disposa també d'una mànega de vent amb pal metàl·lic. L'heliport és operatiu durant les hores de llum i la seva principal activitat és la d'emergències i de treballs aeris.

La situació geogràfica del territori aranès, caracteritzada per un entorn muntanyós que dificulta, especialment en època hivernal, les comunicacions per carretera, fa que l'heliport de la boca sud del Túnel de Vielha tingui una importància cabdal en aquest àmbit territorial.

La Llei del règim especial d'Aran, relatiu a les competències d'infraestructures, obres públiques i serveis de mobilitat, estableix en el seu apartat 2 que el Conselh Generau d'Aran exerceix la planificació i la gestió dels heliports, altiports i estacions terminals de càrrega i altres infraestructures de transport al territori de l'Aran.

La Comissió Bilateral Govern de la Generalitat – Conselh Generau d'Aran, en la seva sessió de 13 de juny de 2017, va acordar traspasar al Conselh Generau d'Aran la gestió de l'heliport de la boca sud del Túnel de Vielha.

El Govern fomenta l'ús de les biblioteques a l'Aran i el coneixement de la literatura i cultura araneses arreu de Catalunya

- **Redactarà conjuntament amb el Conselh Generau d'Aran un pla específic perquè els serveis bibliotecaris a l'Aran arribin als habitants dels pobles aranesos que no disposen d'un servei bibliotecari fix**
- **També s'ha aprovat elaborar un Pla de Lectura específic per a l'Aran en col·laboració amb el Conselh Generau d'Aran i amb altres institucions públiques i culturals d'aquest territori**

El Govern de la Generalitat ha aprovat fomentar la lectura i l'ús de les biblioteques públiques a l'Aran i el coneixement de la seva literatura i realitat lingüística a la resta de Catalunya, a través del Sistema de Lectura Pública de Catalunya.

Amb aquesta finalitat, el Govern ha acordat redactar conjuntament amb el Conselh Generau d'Aran un pla específic perquè els serveis bibliotecaris a l'Aran arribin als habitants dels pobles aranesos que no disposen d'un servei bibliotecari fix. Per això, s'establirà el préstec bibliotecari domiciliari, amb un servei per a persones amb dificultats de mobilitat i es crearà un fons bibliogràfic renovable a centres culturals, entre d'altres accions.

A més, també ha aprovat elaborar un Pla de Lectura específic per a l'Aran en col·laboració amb el Conselh Generau d'Aran i amb altres institucions públiques i culturals d'aquest territori. Un dels objectius d'aquest pla haurà de ser la creació d'una Comissió de Lectura de l'Aran, en què estiguin representades les institucions públiques i les entitats culturals i socials relacionades amb aquest àmbit.

La iniciativa també té per objectiu reforçar la presència de la literatura i la realitat lingüística de l'Aran, a les biblioteques públiques de Catalunya a través del proveïment de lots de documents en aranès, l'organització de clubs de lectura d'obres d'autors aranesos i la publicació d'eines bibliogràfiques sobre l'Aran i la seva llengua i cultura.

El cost d'aquestes accions formarà part de les despeses internes de la Direcció General de Cooperació Cultural i de les institucions públiques i privades que se sumin a aquestes actuacions.

El Govern aprova un pla per fomentar la llengua i la cultura araneses a través de l'IOC

- **L'actuació, que s'engega aquest any, preveu la concreció de l'oferta educativa a l'IOC, la creació d'un espai en xarxa per als professors i reprendre la publicació definitiva dels currículums oficials en ensenyaments de l'aranès**

El Govern ha aprovat l'acord corresponent al Pla d'actuació per al foment de la llengua, tradicions i cultura de l'occità, aranès a l'Aran, a través de l'Institut Obert de Catalunya (IOC) del Departament d'Educació. El Govern considera necessari impulsar aquest pla atès que l'aranès és la llengua pròpia d'Aran i llengua oficial, i esdevé un dels pilars i un dels trets fonamentals que configuren la identitat aranesa. És per això, que serà present en l'oferta educativa a Catalunya mitjançant l'IOC.

Aquesta actuació, que s'engega aquest any, preveu com es concretarà l'oferta a l'IOC, la creació d'un espai en xarxa com a repositori d'ús compartit pels professors i el fet de poder reprendre la publicació definitiva dels currículums oficials en ensenyaments de l'aranès en els diferents nivells d'ensenyament. Pel que fa a la concreció de l'oferta, es durà a terme una convocatòria d'una jornada de participació, amb experts en la matèria per definir l'oferta més ajustada per contribuir a la difusió de la llengua i cultura occitanes arreu del territori, se'n definiran els continguts i es concretarà el perfil dels professionals que podran impartir la formació.

Pel que fa a la creació de l'espai en xarxa com a repositori d'ús compartit, que serà d'accés per a tots els experts assistents a la jornada, comptarà amb aportacions d'articles, presentacions, unitats didàctiques i formatives, i altres materials que ajudin a la preparació dels materials curriculars vinculats a l'oferta formativa. També es crearà i gestionarà un espai virtual per al coneixement, documentació i aprofitament pedagògic del patrimoni arquitectònic i cultural de l'Aran, que serà obert a tots els centres educatius de Catalunya, disponible de cara al curs 2019-2020, amb oferta dels materials i de les propostes didàctiques elaborades per professorat especialista.

Finalment, l'acord contempla que durant el segon trimestre de 2019 la publicació definitiva dels currículums oficials en ensenyaments de l'aranès en els diferents nivells d'ensenyament per donar una referència normativa que contextualitzi la implementació de l'oferta formativa d'aranès que es durà a terme a través de l'IOC.

Antecedents

En els darrers cursos, el Departament d'Educació ha promogut diverses accions a favor de la llengua occitana, per al conjunt del territori, com l'elaboració de materials didàctics i de recursos per al professorat, altres materials per treballar la intercomprensió, i la creació d'una pàgina de recursos pedagògics per a l'ensenyament i l'aprenentatge de l'occità per als docents de Catalunya. També, com a formació de mestres i professors, s'han organitzat jornades de formació sobre els mètodes d'intercomprensió de llengües romàniques i s'han ofert cursos d'introducció a la llengua i la cultura occitanes en línia organitzats pel Departament des del curs 2015-2016. També s'han publicat recursos al portal dels estudiants del sistema educatiu.

El Govern impulsa l'ús de l'aranès en els webs de la Generalitat de Catalunya i el seu entorn institucional

- **Incorporarà progressivament l'aranès als webs del president i del Govern en tots aquells continguts estables de caire institucional i històric, com a opció lingüística clarament visible i accessible**
- **Establirà un programa de treball específic per avançar en la incorporació de la versió en aranès, en els tràmits i serveis oferts pels diferents departaments de la Generalitat de Catalunya al web corporatiu**

El Govern ha acordat impulsar la presència de l'occità, aranès a l'Aran, en l'àmbit institucional digital de la Generalitat de Catalunya. En aquest sentit, incorporarà progressivament l'aranès en els webs del president i del Govern en tots aquells continguts estables de caire institucional i històric, com a opció lingüística clarament visible i accessible.

El Govern establirà un programa de treball específic per avançar en la incorporació de la versió en aranès, en els tràmits i serveis oferts pels diferents departaments de la Generalitat de Catalunya al web corporatiu. D'altra banda, s'incorporaran en aranès aquells continguts dels webs corporatius de la Generalitat de Catalunya i del seu sector públic que estiguin específicament relacionats amb l'Aran. També es farà versió aranesa de les notícies i informacions que afectin especialment l'Aran. El Govern també preveu publicar els continguts dels canals oficials d'informació i comunicació en les diferents xarxes socials en aranès, quan aquests afectin o estiguin directament relacionats amb l'Aran; i incorporarà la versió en aranès de les principals campanyes institucionals de caire general, especialment en aquells formats adreçats a mitjans digitals.

Per tal de dur a terme aquestes accions, el Departament de Cultura, a través de la Direcció General de Política Lingüística, establirà un pla de treball a sis mesos, conjuntament amb els diferents departaments, per a la seva implementació. El Departament de Cultura també farà un seguiment interdepartamental del pla, proposarà iniciatives conjuntes amb la resta de departaments i organismes per incrementar la presència de l'aranès en l'àmbit institucional digital, determinarà altres entorns oficials per a l'impuls de l'aranès i facilitarà i orientarà en la tasca d'incorporació de l'aranès.

Aquestes accions s'ampliaran a d'altres continguts a mesura que els recursos lingüístics ho permetin.

El Govern aprova un pla per millorar la presència de l'aranès en l'àmbit de la salut

- **L'ús d'aquesta llengua pròpia beneficia la qualitat del servei, afavoreix una bona comunicació i comprensió durant l'atenció mèdica així com la proximitat entre pacient i personal sanitari**
- **El pla preveu facilitar instruments i material per al suport i difusió de l'ús de l'aranès, així com promoure actuacions de formació d'aranès per al personal de l'àmbit sanitari, entre d'altres**

El Govern ha aprovat el Pla per a la millora de la presència de l'aranès en l'àmbit de la salut. Conjuntament amb el Conselh Generau d'Aran, el Govern considera necessari impulsar aquest pla atès que l'occità, aranès a l'Aran, és la llengua pròpia d'Aran i llengua oficial, i esdevé un dels pilars i un dels trets fonamentals que configuren la identitat aranesa. Per aquest motiu, ha de ser objecte de protecció, foment i difusió en tots els àmbits i, per tant, també en el de la salut.

Tenint molt present la prioritat de l'activitat sanitària, que és la millora de la salut i la cura de la malaltia, l'ús de la llengua pròpia de l'Aran beneficia la qualitat del servei, ja que afavoreix una bona comunicació i comprensió durant l'acte mèdic i la proximitat entre el pacient i el personal sanitari.

Des de l'any 2017, tant el Conselh Generau d'Aran com el Departament de Salut han posat en marxa algunes actuacions alineades amb els objectius d'aquest pla. Aquest es planteja com un marc d'actuació permanent i amb actuacions que s'aniran actualitzant anualment.

Objectiu amb actuacions concretes

Els dos objectius generals del pla són, d'una banda, incrementar la presència de l'aranès en l'àmbit de la salut i, d'altra banda, disposar d'un diagnòstic de la situació de l'aranès i establir una sistemàtica de seguiment i evolució de l'ús de la llengua en l'àmbit de la salut.

Concretament, el pla s'articula en quatre eixos d'actuació:

1. **Diagnosticar la situació de l'aranès en l'àmbit de la salut: s'analitzaran les dades disponibles sobre la presència i usos lingüístics de l'aranès en l'àmbit de la salut i s'implementarà una enquesta sobre aquesta temàtica als professionals sanitaris, conjuntament amb la Direcció General de Política Lingüística.**
2. **Facilitar instruments i material per al suport i difusió de l'ús de la llengua: s'editaran materials de divulgació de l'aranès en l'àmbit de la salut, com ara de conversa sanitària, pòsters i cartells; s'incorporarà l'aranès a**

determinades campanyes institucionals; s'elaborarà i es difondrà material per acollir els professionals que s'incorporen a treballar en l'àmbit de la salut a l'Aran; s'editaran en aranès continguts divulgatius en diferents suports relacionats amb La Meva Salut; i es duran a terme campanyes de promoció de l'ús de l'aranès entre els professionals de l'àmbit de la salut. A més, el Departament de Salut promourà que estiguin disponibles de forma progressiva en aranès els tràmits administratius del seu àmbit que puguin afectar persones i empreses del territori de l'Aran.

3. Formació: es lliurarà material informatiu d'acollida lingüística per facilitar la incorporació del personal sense coneixements inicials de l'aranès en el moment de la seva arribada. A partir de les necessitats detectades, es promouran actuacions de formació de l'aranès per al personal de l'àmbit sanitari, així com un curs inicial de la llengua adaptat a l'àmbit sanitari per facilitar l'aprenentatge de la llengua amb les situacions comunicatives que es donen en el moment de l'assistència sanitària.
4. Seguiment i avaluació: s'establirà una sistemàtica de seguiment de les actuacions del pla i de l'evolució de l'ús de la llengua en l'àmbit de la salut. Serà a través d'un informe anual que s'eleva al Comitè de Direcció i Seguiment, que avaluarà i seguirà el desenvolupament del pla.

Context d'ús de l'aranès

Segons dades de l'Enquesta d'usos lingüístics de la població de Catalunya (EULP) del 2013 de l'Idescat i la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya:

- El 80,7% de la població de la Val d'Aran entén l'aranès i el 55,6% el sap parlar.
- L'aranès és la llengua habitual del 17,6% de la població de la Val d'Aran, el català ho és per al 16,4%, el castellà per al 55,1% i el 10,6% té altres llengües habituals o combinacions de llengües.
- Des del 2008, hi ha hagut una disminució de la població que té l'aranès com a llengua habitual i una disminució del percentatge d'altres llengües o combinacions.
- En els usos lingüístics amb el personal mèdic, el castellà és la llengua més usada. L'ús de l'aranès ha retrocedit respecte a les dades de l'Enquesta de 2008.

Dades d'activitat d'Aran Salut

L'assistència sanitària a l'Aran s'instrumenta a través del Centre d'Atenció Primària de Vielha (CAP Vielha) i els consultoris locals d'Arres, Bausen, Bossòst, Canejan, Es Bòrdes, Les, Arties, Salardú i Vilamòs, i l'atenció hospitalària a través de l'Espitau Val d'Aran.

Segons les dades del Pla estratègic del Servei Aranès de Benèster e Salut 2018-2023, l'any 2017 es van atendre 49.881 visites d'atenció primària, i l'any 2016, 21.003 visites d'atenció hospitalària i 14.619 urgències.

L'Aran disposa aproximadament d'uns 200 professionals que ofereixen aquests serveis distribuïts de la manera següent: titulats superiors, 19%; titulats de grau mitjà, 32%; formació professional, 21%; personal d'administració, 17%; personal de serveis generals, 10%; personal directiu, 1%.

El Govern aprova impulsar la modificació de la Llei de l'esport de Catalunya per crear i reconèixer les federacions esportives araneses

- **Amb aquesta reforma, les institucions pròpies d'Aran podran comptar amb un instrument necessari per al ple exercici de les seves competències sobre l'impuls, la coordinació i el foment de l'esport a Aran**

El Govern ha aprovat impulsar la modificació de la Llei de l'esport de Catalunya per crear i reconèixer les federacions esportives araneses. Aquesta modificació està impulsada des del Departament de la Presidència, a través de la Secretaria General de l'Esport i de l'Activitat Física, i en col·laboració amb el Conselh Generau d'Aran. Es durà a terme en l'actual Llei de l'Esport de Catalunya, però es podria incorporar en la nova legislació esportiva de Catalunya que actualment estan treballant conjuntament el Govern i els promotors de la Iniciativa Legislativa Popular per una nova legislació esportiva catalana.

Donat que les institucions pròpies d'Aran tenen, en virtut de l'article 57 de la Llei de règim especial d'Aran, competències d'impuls, coordinació i foment de la pràctica esportiva al seu territori, i que aquest territori té unes característiques peculiars i una llarga tradició desenvolupada en relació amb els esports a la natura, el Govern considera adient establir una regulació específica que permeti l'existència de federacions esportives pròpies d'Aran.

Aquesta opció exigeix introduir una excepció al principi de federació única per a cada modalitat esportiva, previst a l'article 18 de la Llei de l'esport, cosa que permetrà l'existència de federacions d'Aran d'esports per als quals ja existeix una federació catalana.

Amb aquesta reforma, les institucions pròpies d'Aran podran comptar amb un instrument necessari per al ple exercici de les seves competències sobre impuls, coordinació i foment de l'esport a Aran, assumint totes les facultats que la Llei de l'Esport atribueix al Govern de la Generalitat en relació amb les federacions esportives catalanes.

Amb tot, les federacions araneses tindran el mateix estatut vigent de les federacions catalanes, amb dues úniques diferències. D'una banda, i partint del principi de federació única, les federacions esportives catalanes conservaran les funcions previstes en aquesta Llei relatives a la representació en institucions i competicions estatals i internacionals, i les corresponents a les seleccions catalanes. I de l'altra, s'aplicarà un règim específic per a la constitució de les federacions d'Aran quan ja existeixi una federació esportiva catalana, atès que, en aquest cas, no resulta necessari valorar de nou els extrems referits a les condicions del corresponent esport, sinó únicament les específiques d'Aran.

A partir de la modificació de la Llei, les federacions catalanes i les araneses establiran convenis per garantir als esportistes i les institucions esportives d'Aran l'accés als mateixos drets de què gaudeixen la resta d'esportistes de Catalunya i per regular la seva participació en competicions estatals i internacionals i en les seleccions catalanes.

El canvis legislatius que el govern impulsa avui impliquen, en primer lloc, la modificació de l'apartat primer de l'article 18, incloent un incís final, que queda de la següent manera:

“Només es pot reconèixer, dins l'àmbit territorial de Catalunya, una federació esportiva per a cada esport, modalitat esportiva o conjunt de modalitats esportives que deriven d'un concepte o un objecte principal o hi estan connectats. Se n'exceptuen les federacions poliesportives dedicades al foment, l'organització i la pràctica de distintes modalitats en les quals s'integren únicament esportistes amb disminucions o discapacitats físiques, psíquiques, sensorials o mixtes, així com les federacions esportives d'Aran, d'acord amb el règim previst a la DA -- d'aquesta Llei.”

I en segon lloc, hi ha el propòsit d'incorporar a la Llei de l'Esport una nova disposició addicional específica sobre les federacions esportives d'Aran que, en els diversos apartats, estableix que les federacions araneses disposen de personalitat jurídica pròpia, plena capacitat i autonomia, i es regeixen per la regulació de les federacions esportives catalanes; que correspon a les federacions pròpies d'Aran les facultats de cooperació amb les federacions espanyoles i les institucions de la Generalitat en l'exercici de les seves funcions d'impuls i desenvolupament de l'activitat esportiva al territori d'Aran, incloent les relacions financeres, i que la federació catalana i la respectiva federació aranesa fixaran mitjançant conveni les quanties i un possible finançament pels serveis addicionals oferts per la federació catalana a les entitats i esportistes federades a Aran.

Aquesta disposició addicional determina, a més, que les facultats administratives d'intervenció sobre les federacions esportives corresponen, en el cas de les federacions pròpies d'Aran, al Conselh Generau d'Aran. Els acords de traspàs determinaran les funcions, les actuacions de cooperació amb les federacions i els necessaris recursos econòmics que, en aquest últim cas, s'integraran en el Fons per al finançament del Consell General previst a l'article 89 de la Llei del règim especial d'Aran.

El Govern destinarà més de 452.000 euros anuals a la futura residència de gent gran de Les

- **Finançarà 30 places residencials i 10 d'atenció diürna**

El Govern de la Generalitat ampliarà els mitjans traspassats per la Generalitat al Conselh Generau d'Aran en matèria d'acció social i destinarà 452.301 euros anuals a la futura residència per a la gent gran i centre de dia del municipi de Les.

Per la seva banda, el Conselh Generau d'Aran està treballant en la reforma d'un edifici existent per a la implantació de la residència i centre de dia per un import aproximat de 2 milions d'euros. El nou equipament donarà servei a la vessant nord de la Val d'Aran.

A través d'aquest acord, la Generalitat garanteix el funcionament i manteniment de 30 noves places residencials i 10 d'atenció diürna que es posaran en marxa un cop el Conselh obri el nou centre.

L'acord també preveu una ampliació de la dotació econòmica destinada al Servei d'Atenció Domiciliària (SAD) que s'aplicarà a mesura que el Conselh Generau d'Aran també incrementi la prestació d'aquest servei.

El Govern fa balanç de les polítiques d'ocupació a l'Aran

- **S'ofereix suport i finançament a través de la Xarxa d'Ateneus Cooperatius i els diversos programes del SOC, entre altres**

El Consell Executiu, aprofitant la seva reunió a l'Aran, ha fet balanç de les polítiques d'ocupació en aquest territori. En l'àmbit de l'economia social i cooperativa, el Govern de la Generalitat, a través del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, destina un import de 222.000 euros a l'Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu i Aran.

Aquest és un espai de trobada i coordinació que neix per impulsar l'economia social i cooperativa en el territori, crear llocs de treball de qualitat impulsats per i des dels habitants de les comarques de muntanya, i estimular d'aquesta manera l'economia local. Està constituït pel Conselh Generau d'Aran, el Consell Comarcal del Pallars Sobirà, el Consell Comarcal Alta Ribagorça, el Consell Comarcal de l'Alt Urgell, i el Consell Comarcal de la Cerdanya. També hi col·laboren IDAPA, Pediatria dels Pirineus SCCLP, Cooperativa Social Trends SCCL, Cooperativa Corroncui SCCL, Cooperativa Agrària i Ramadera del Pallars SCCL, Associació Alba, Pirineus gestió SL, Cooperativa Piro_Negawatt SCCL.

Des de la seva posada en marxa, ara fa un any, s'han dut a terme 52 activitats de foment de l'economia social i cooperativa, s'ha impartit formació a 13 centres educatius amb més de 600 participants, entre professorat i alumnes i s'ha fet assessorament a 13 projectes empresarials. Així mateix, s'ha aconseguit la inserció laboral d'un total de 19 persones, la creació de dos empreses de l'economia social i més d'un miler de persones han participat en les diverses activitats.

D'altra banda, a través del marc del programa Singulars també s'ha atorgat una subvenció de 60.000 euros a un projecte promogut per Som Biomassa SCCL, que preveu la creació d'una cooperativa i de 4 llocs de treball.

Pel que fa a les polítiques que desenvolupa el Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC), la inversió es destina a diversos serveis i línies d'actuació:

- Orientació professional al territori i foment de l'ocupació de les persones joves de l'Aran amb un pressupost de 33.248 euros i 77.000 euros, respectivament.
- Formació i qualificació de les persones treballadores amb un pressupost atorgat de 28.418 euros.
- Desenvolupament econòmic local amb inversió de 13.126 euros.

El SOC manté contacte constant amb el Conselh Generau d'Aran per assessorar-los en els recursos vigents i poder satisfer les seves necessitats formatives amb programes com ara Formació amb Compromís de Contractació (FCC), a través del qual es subvencionen entitats i centres de formació acreditats per a què realitzin accions de formació per a l'ocupació amb un compromís de contractació dels alumnes.

D'altra banda, a través de l'Oficina de Treball (OT) de Vielha i Mijaran, l'any passat es van gestionar 250 ofertes de treball amb un total de 356 llocs de treball oferts. A més, un centenar de persones han estat beneficiàries de sessions d'orientació professional individualitzada, i un altre centenar més s'han beneficiat de sessions grupals d'orientació professional per ajudar-los en la inserció al món laboral.

Finalment, en l'àmbit de la integració laboral de les persones amb discapacitat, el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies destina un pressupost de 103.569 euros al centre especial de treball que hi ha a la Vall d'Aran, on treballen set persones en tasques de bugaderia.

El Govern, el Conselh Generau d'Aran i la Universitat de Lleida signaran un conveni perquè les Proves d'Accés a la Universitat es puguin fer en aranès

- **Aquest any, l'opció de l'aranès s'inclourà als enunciats de l'examen història de les PAU, matèria obligatòria per a tot l'alumnat**
- **En successives convocatòries s'ampliaran les matèries disponibles**

El Govern de la Generalitat, a través del Departament d'Empresa i Coneixement, el Conselh Generau d'Aran i la Universitat de Lleida (UdL) signaran properament un conveni perquè les Proves d'Accés a la Universitat (PAU) es puguin fer en occità, aranès a l'Aran.

Aquest conveni posa de manifest el compromís del Govern de donar resposta a la diversitat lingüística de Catalunya. Amb la introducció de l'aranès en les PAU el Govern no només en fomenta l'ús, la difusió i el coneixement de l'aranès sinó que n'impulsa, a més, la seva normalització.

La possibilitat de realitzar els exàmens en aranès implica un reconeixement a la trajectòria estudiantil dels alumnes aranesos i un impuls important a la plena integració d'aquesta llengua en la societat catalana com a llengua vehicular amb efectes jurídics vàlids.

D'aquesta manera en les Proves d'Accés a la Universitat de 2019 a què es presentin els estudiants d'Aran, s'inclourà l'opció de l'aranès en els enunciats de l'examen d'Història, matèria obligatòria per a tot l'alumnat. En successives convocatòries es podrà ampliar les matèries en què s'estableixi l'opció d'enunciats en aranès.

Recentment es va signar, també, un conveni amb Andorra, l'Estat veí, perquè els estudiants d'aquest Estat puguin fer les PAU a la Seu d'Urgell, evitant així el desplaçament fins a Lleida, com era habitual.

Aquest dos convenis responen a la voluntat de la Generalitat de Catalunya de facilitar la col·laboració entre administracions amb la finalitat de donar un millor servei, una millor cobertura territorial i una millor atenció a la nostra diversitat lingüística com a país.

La fibra òptica de la Generalitat arribarà a la Val d'Aran el 2020

- **Vielha i Naut d'Aran quedaran connectats amb fibra òptica de la Generalitat el 2020, i la resta de municipis, el 2023**
- **El Govern preveu mantenir i millorar els nivell de cobertura mòbil quan s'abordi el procés de migració a les xarxes 5G**

El Govern preveu fer arribar la fibra òptica de la Generalitat a la Val d'Aran l'any 2020, amb el desplegament a Vielha i al municipi de Naut d'Aran. Això serà gràcies a l'estesa de 22,2 quilòmetres de xarxa corresponents al tram Llavorsí – Vielha. L'any 2023 s'arribarà a la resta de municipis, amb 39,8 quilòmetres més de desplegament.

Aquestes dades estan incloses a l'informe que el departament de Polítiques Digitals i Administració Pública ha presentat durant el Consell Executiu d'avui.

Abordar els projectes de desplegament de la xarxa de fibra òptica de la Generalitat 2020 i 2023 és un objectiu prioritari del departament, per fomentar el desplegament per part d'operadors de xarxes d'accés basades en fibra òptica que permetin dotar de cobertura i fomentar la competència de xarxes de nova generació als municipis de la Val d'Aran. A més, treballa per disposar d'una ruta canalitzada alternativa per la connexió de l'Aran per evitar els talls en els períodes hivernals, que són els de màxima influència.

Cobertura mòbil

El Departament també preveu mantenir i millorar els nivells de cobertura 3G i 4G quan s'abordi el procés de migració a les xarxes 5G. Pel que fa a la cobertura mòbil, les dades de simulació de cobertura 3G i 4G que disposa la Secretaria de Telecomunicacions, Ciberseguretat i Societat Digital indiquen que més del 99% de la superfície urbana disposa de cobertura 3G i 4G.

El Departament de Polítiques Digitals i Administració Pública impulsarà mesures per fomentar el desplegament de xarxes 5G, complementant la xarxa física de fibra amb un conjunt d'espais per a la instal·lació d'equips 5G amb connexió directa a la xarxa física i orientats a la propagació de serveis intel·ligents, mòbils 5G i de connectivitat.

Torres de radiocomunicacions

Actualment hi ha sis torres de radiocomunicacions a la Val d'Aran i que són posades a disposició dels operadors de radiocomunicacions de manera indirecta mitjançant concessió, per la provisió de serveis via ràdio. Segons les

dades de què disposa la Secretaria de Telecomunicacions, Ciberseguretat i Societat Digital, el 98,6% de la població disposa de cobertura TDT dels canals de la TVC i el 93,8% de la població disposa de cobertura FM de les emissores de Catalunya Ràdio.

NOMENAMENTS

Jordi Font i Agulló, director general del Memorial Democràtic

Nascut a Sant Miquel de Fluvià el 1964.

Gestor cultural i comissari d'exposicions, és també autor i editor de nombrosos llibres i publicacions sobre el Franquisme, l'exili o la memòria. El Memorial Democràtic és la institució pública que commemora etapes com la lluita antifranquista o la transició a partir de jornades, exposicions o publicacions.

El nou director promourà la recerca, els vincles amb les universitats i el patrimoni relacionat amb la memòria. Font ha estat el director del Museu Memorial de l'Exili de la Jonquera des de la seva creació, l'any 2008. Amb el lideratge de Jordi Font, el MUME, ubicat a La Jonquera, s'ha convertit en un centre de referència sobre l'exili republicà.